

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Jubileul Monarhului.

Sibiu, 22 August n.

Maiestatea Sa, Impăratul și Regele nostru Francisc Iosif I, nestorul domnitorilor de astăzi din statele europene, a împlinit Joi, în 18 August n., anul optzecilea al vieții Sale.

Această zi rară, — pentru că rară e vârsta de care se bucură Maiestatea Sa, Monarhul nostru, — a fost sărbătoare cu mare solemnitate, la Ischl, unde Maiestatea Sa petrece zilele de vară, apoi în capitalele țărilor sale, în toate orașele și satele din monarhie, și s'a serbat și în străinătate, pretutindenea pe unde M. Sa are amici sinceri și admiratori.

Căci e o figură vrednică de admirația tuturor figura bătrânului nostru Monarh, peste care au trecut atâtea nenorociri și atâtea tragedii zguduitoare, încât altul nu le-ar fi putut suporta. El însă, cu o putere de rezistență fizică și morală fără păreche, a dat piept cu toate relele și le-a învins pe toate. Ca un puternic stejar bătrân lovit de atâtea vânturi stă astăzi Maiestatea Sa în fruntea casei sale domnitore, în fruntea popoarelor pe cari le stăpânește, și-și împlinește și astăzi datorințele de domnitor cu același zel, ca în anii tinereții.

O astfel de energie, o astfel de forță, impune; de aceea, în toată lumea cultă oamenii s'au întors cu gândul în ziua jubileului Maiestății Sale spre Ischl, dorind zile senine și viață îndelungată bunului și glorioșului nostru Monarh.

S'au adunat la Ischl toți membrii casei domnitore, 72 la număr, și luând masa împreună cu Maiestatea Sa, i-au adus călduroase felicitări prin graiul Moștenitorului de tron *Francisc Ferdinand*, în numele lor și în numele milioanei de supuși credincioși ai Maiestății Sale.

La Berlin și la Petersburg, cum și pe alte locuri, domnitorii au dat mese mari și în cuvântări pline de entuziasm au preamărit viața plină de activitate a bunului nostru domnitor.

Telegrame și adrese de felicitare au sosit la adresa Maiestății Sale din toate părțile lumii, dela domnitori și dela alți muritori, cari știu să venerateze bătrânețele și să aprecieze munca săvârșită de domnitorul nostru, în cursul celor 62 de ani de domnie, ca Impărat și Rege al imperiului celui mai greu de guvernat.

N'a ramas străin de această zi rară nici poporul român din patria aceasta, ci serbat-a și el jubileul Domnitorului său, cu mai puțină pompă și mai mic sgomot decât alții, dar cu atât mai mare sinceritate. Căci poporul român știe și nu uită nici odată, cât de mult are el să mulțamească Maiestății Sale, dela care are aceea ce mai are.

Dela mii de altare românești s'au ridicat Joi, în ziua nașterii Maiestății Sale, cum și în ziua următoare, rugăciuni calde și bine simțite către tronul cel ceresc, și din mii de inimi românești s'a implorat de sus viață liniștită și fericită pe seama Maiestății Sale. Căci bine știu Românii, că după Dumnezeu, părintele tuturor, bunul și glorioșul nostru Monarh a fost scutul și nădejdea noastră totdeauna, în lunga sa domnie de 62 de ani.

Credința către tron și casa domnitore poporul român și-a păstrat-o totdeauna, și a dovedit-o prin fapte, prin sângele vărsat pentru apărarea tronului și pentru gloria casei domnitore. Și inima noastră e și astăzi întreagă a Maiestății Sale, precum era inima părinților și a moșilor noștri. Și e curată și nefățărâtă inima Românului. Indemnați deci de bătaile inimilor românești și de sentimentele de loialitate și fidelitate ale acestui popor vrednic de o soartă

mai bună, strigăm și noi, — în numele credincioșilor bisericei gr. ort. române, — Maiestății Sale, Impăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I, din prilejul rarului Său iubileu, un întreit:

Între mulți ani!

Problema naționalității.

IV.

Trebue să formeze fiecare națiune un stat separat? Față de ideea aceasta să luăm acum poziție critică. Întâi cu privire la conținutul ei pozitiv. Aceasta e cererea națiunilor, cari nu au ființă proprie de stat, să-și formeze state proprii. Din acest motiv Polonii, cari la început aveau o poziție de drept extraordinar de favorabilă în statul prusian, nu s'au putut declara mulțumiți cu situația. De sine înțeles, că ingeri nu sunt nici ei, și ar fi fost băcător la ochi în gradul cel mai înalt, dacă acest popor cu sânge cald și plin de temperament rămânea neînfiat de microbii acestei idei a vremii. Polonii au cerut deja la anul 1827, în prima dietă provincială din Posen, o poziție separată, cu mult mai largă. În programul publicat în organul principal de publicitate al Polonilor, adecă al partidului popular polon, la anul 1902 ridică apoi pretensiunea, ca toate părțile de țară polone să fie împreunate într'un întreg, sub administrarea unui locțiitor regesc special, cu dietă proprie separată, și la Berlin cu un ministru separat pentru afacerile polone.

Dacă s'ar da realizare acestui program, statul prusian ar ajunge să fie împărțit în două părți neegale, și urmarea firească ar mai fi, afară de aceasta, că dată fiind marea susceptibilitate a Polonilor, elementul cu mult mai numărös german din provinciile înșirate ar ajunge să fie asuprit, în favorul polonismului.

Cu mult mai departe decât dorințele acestea merg apoi acelea, pe cari le are fiecare Polon gravate în inimă, de a vedea reînviată vechia Polonie, astăzi încă dărăburită. Din punctul de vedere al sentimentului nu li se poate lua în nume de rău Polonilor, că visul lor cel din urmă ar fi statul cel mare polon, regatul Jagellonilor, așa cum a existat el, dela marea baltică până la marea neagră. Dar nu încape nici o îndoielă, că dorința aceasta a lor nu are să fie împlinită niciodată. O ființă de stat atât de compactă cum e Prusia nu se va descompune de voie bună niciodată, și nu va ceda niciodată provincii, pe cari le posedă de peste osută de ani, ca frații noștri să ajungă sub domnie polonă! Iar speranța de a se putea desface cu puterea trebue să o afle de zadarnică orice Polon nepreocupat, ținând în vedere faptul, că Germania e astăzi prima putere armată pe uscat. Polonii ar face deci bine, dacă ar renunța la ideile lor. de a mai avea odată o Polonie mare. Prin aceasta provoacă numai amărăciune în șirele Nemților și la guvern. Dar și conducătorii statului prusian, cari decând a închis ochii Frideric cel mare, cu excepția epocii de reforme a lui Stein-Hardenberg, cred că „conservarea” este scopul lor cel mai înalt, — întrebându-și măsurile de represie nu fac alta, decât puscă peste țintă și înăpresc contrastele. Ideea de naționalitate pentru Poloni nu poate fi realizată. Se ivesc în viața singuraticului, ca în viața națiunilor, evenimente, cari nu se mai pot șterge. Și precum fata, care a născut odată un copil, nu mai e fecioară, așa nici unitatea politică, nu mai poate fi restabilită cu privire la poporul, al cărui teritoriu de stat puterile cele mari și tari l-au împărțit între ele.

Precum de imposibilă e executarea ideii de naționalitate cu privire la Poloni, tot așa de păgubitoare

FOIȘOARĂ.

Studiu critic asupra stenografiei Gabelsberger

de Ioan Țiței.

„Idee und Wort im Flug der Zeit
Ans Raum zu binden,
Sucht'ich mit ersten Tätigkeit
Ein Mittel zu ergründen“.

Fr. X. Gabelsberger.

Geniul omenimii a fost mai activ pe la sfârșitul veacului al 18-lea și prin veacul al 10-lea. Mărgăritarele lui din acest timp au fost de o valoare neprețuită. Se găsesc astfel de mărgăritare și în invențiunile lui din timpurile vechi, însă acestea fiind acoperite de trufia secolilor întinsecoși, n'au putut ieși la iveală. Stenografia încă e unul din vechile mărgăritare. Ea există de prin anul 63 în. de Cristos. Spiritul Romanilor și mai mult viața lor politică a făcut să înaltească această artă. Ce pas mare nu s'a făcut în progres, când s'a ivit rivala greoiului alfabet latin! Acest pas se poate asemăna cu acela, pe care l-a făcut omenimea cu inventarea carului. Dar toate invențiunile la timpul cel mai scurt s'au perfecționat. Fiecare generație a adăugat ceva la ele. Singură stenografia a fost ursită să zăcă sub chipul notelor tironiane secolii întregi în codicile roase de molii din mănăstiri. Scăpându-se de jugul greu al cavalieris-

mului, de odată a făcut o săritură mare, pe care n'ar fi putut-o face în sute de ani. De aci înainte s'a dezvoltat și se dezvoltă mereu. Ea acum și-a luat partea cuvenită din produsele geniului omenesc din timpul amintit. Gabelsberger i-a dat o. El s'a ivit deodată cu lumea nouă. Marștor la alungarea lumii vechi prin revoluția cea mare franceză și adept al ideilor sănătoase, cari au pus fundamentul acestor lumi în care trăim, a lucrat ca toți contemporanii mai de seamă ai săi la deșteptarea și feroiorea ginților. Da, el a contribuit mult la deșteptarea neamurilor cu cartea sa, care e în adevăr o bibliă a stenografiei. Cine cunoaște rolul acesteia, acela vede adevărul nemăscat strălucind ca nestimatele. Gabelsberger i-a dat avântul și i-a pus baza pe care are să stea de aci înainte. El s'a ridicat deasupra tuturor reprezentanților stenografiei, cari erau diferiți pe e drept, dar toți de un gând: s'o perfecționeze.

Studiind cu pricepere toate manuscrisele cu note tironice de prin bibliotecile mari din diferitele țări și toate sistemele apărute până la el, a știut să compună un alfabet stenografic adevărat artistic. Cu anul 1834, când a apărut cartea „Anleitung zur deutschen Redezeichenkunst oder Stenographie”, această artă a ajuns aproape cea mai înaltă treaptă de dezvoltare.

Deodată cu apariția cărții amintite s'a pus bază unei istorii serioase a ste-

nografiei germane. Întreagă această istorie se împarte în trei epoci. Prima e epoca lui Gabelsberger, a doua e cea științifică a lui Stolze, iar a treia e cea populară a lui Stolze-Schrey. Deși aceste două din urmă se numără ca epoci de sine stătătoare, totuși influența primei epoci e foarte evidentă. Deși noul stolzeanism (epoca a treia) tinde spre popularizarea stenografiei, totuși prima epocă e predominantă. De ce, aceasta o vom vedea mai încolo.

Cu mare greutate a reușit Gabelsberger să seere câteva învingeri asupra alfabetului latin. A reușit mai greu, de oarece ca toate invențiunile la început și aceasta a avut părțile rele, cari de gramada celor bune au fost acoperite astfel, încât numai după o cercetare serioasă se pot vedea.

La Gabelsberger fiecare consonantă, fiecare vocală, fiecare diftong are semnul său. Acest semn face parte chiar din alfabetul latin cursiv, deci nu e semn geometric: linia în diferite pozițiuni, cercul și elipsa, ca în stenografia lui Bright dela 1588 și John Willis dela 1602, păstrate și azi în stenografia Daployé și în „Eul-schrift” a lui Dr. Anton Frey. Aceste semne se pot lega unele cu altele ca și literile alfabetului latin și poziția lor încă e plecată spre dreapta. E știut, că această poziție e mai potrivită, e mai ușoară, mâna se poate mișca mai repede, mai comod. Gabelsberger a privit această co-

moditate ca o condiție de căpetenie a sistemului său. Mai mulți stenografi, ca Stolze, Lehmann și Dahms au acceptat-o. Acest sistem are un singur alfabet. Nu ia în seamă literile mari dela începutul propozițiilor și dela substantive. Ortografia e cea fonetică. Lozinca: scrie cum auzi!

Semnul pentru fiecare sunet se poate mări, sau îngroșa, spre a cuprinde în el semnul al doilea, fie acesta al unei vocale, fie al unei consonante. Odată semnul mărit reprezintă alt sunet. Această idee a lui Gabelsberger nu e originală, de oare ce Macaulay la 1747 încă a mărit de trei ori semnele. La el unul se mărea dintr'altul. Astfel și la Gabelsberger semnul lui mărit în jos e *gr*, dezvoltat deasupra *go*, dezvoltat deasupra și mărit în jos *gro*, mărit în jos și îngroșat *gar*, mai mărit în jos și îngroșat *graf*. Semnul lui *p*, prelungit de jos în sus e *pt*; *t* prelungit în jos în forma lui *p*, e *tp*, prelungit de jos în jos e *tf*; semnul sunetului *i* s'ingrătește, mărit în sus de trei ori, e semnul lui *t*; iar mărit de trei ori e a al lui *f*. Deși ideea e străină, prin priceputa aplicare ea nu pare a-și trage originea din a lui Macaulay. Și de Gabelsberger au fost mulți influențați: Stolze, Arends, Dahms. Unii măresc de trei ori, alții de patru ori unele semne mai simple. Tot această influență se vede la A. Durr în Panstenografia sa.

(Va urma.)

pentru cultură ar fi ea în Austro-Ungaria, monarhia compusă din numeroase națiuni. Numai celelalte națiuni în mod superficial și neistoric lucrurile, poate afirma, că Austro-Ungaria e un complex de țări câștigate prin căsătorie din partea dinastiei. În țările dela Dunăre există ideea imperială încă de pe vremea întreprinderilor lui Svatopluc, din secolul al nouălea. Căci țările austro-ungare formează un teren economic, ca unitate naturală, cu Viena, ca punct central. Încă la începutul evului mediu s'a căutat să se lege conexiuni între țările dela Dunăre, ale Sudeților și cele din Carpați. De aici se naște îndreptățirea istorică a Babenbergilor, Luxemburgilor și în fine a Habsburgilor.

Încă înainte de primejdia turcească, și cu mult înainte de domnia Habsburgilor, s'a încercat unirea de țări, încă în secolul 14-lea, din partea casei de Anjou din Ungaria, apoi din partea Luxemburgilor din Boemia și a Jagellonilor din Polonia, dar ea a succedat abia puternicului rege ungar de naționalitate română, Mathia Corvin, perfecționată fiind pe vremea primejdiei turcești, care a realizat aceea ce se intenționează înainte de secole, și totodată a depus domnia asupra întregului în mâinile casei de Habsburg, fiindcă aceasta se afla în posesiunea coroanei împărătești și putea pune în folosință isvoarele ajutoare ale imperiului german în contra Turcilor.

Dacă ar fi să se descompună Austro-Ungaria, lucru la care serios astăzi nu se mai poate gândi nimeni, fără îndoială, că singuraticelor națiuni ar să le meargă cu mult mai rău decum le merge astăzi, când fac parte din acest întreg. Pentru că epoca noastră, cu economia estinsă asupra lumii întregi, reclamă o *estindere* a terenului economic, iar nu o împărțire de teren; și dacă Germanii au spus oarecândva, că ei nu pot merge împreună cu Austro-Ungaria, pentru că cu Croații și Slovaci nu se poate face negoț, — astăzi aceiași Germani fac negoț și cu cei de peste ocean, și își bat capul chiar cu o alianță vamală legată între toate statele din mijlocul Europei. Cu atât mai mare ar fi deci nebunia, când ar desființa un teren economic, a cărui unitate a fost recunoscută înainte cu o jumătate de mileniu. Nu fără motiv afirmă deci istoriograful ceh Palacki, că Austria ar trebui să fie inventată, dacă nu ar exista; și de fapt vedem, că chiar și Maghiarii, singurii cari au veltăți de desfacere, se învoiesc mereu ca comuniunea economică să fie prelungită.

Dar întocmai precum e de necesară menținerea Austro-Ungariei, în interesul națiunilor cari o compun, tot așa cer și interesele generale europene ca ea să existe. E curat nebun Germanul, care speculează, că va fi desființată Austro-Ungaria și părțile ei germane vor fi alăturate la imperiul german. Pentru că abstragând dela aceea, că o înmulțire a clericalismului în imperiu nu ne este dorită pentru multă vreme înainte, și abstragând și dela aceea, că în cazul unei eventuale desmembrări a Austro-Ungariei numărul Germani cari trăiesc respirați printre celelalte națiuni, — sunt numai în Ungaria vre-o două milioane, — ar fi perduți cu desăvârșire: interesele Europei pretind în mod imperativ să existe mai departe un imperiu austro-ungar cât se poate de puternic. Pentru că bine spunea Bismarck, că *drumul Rusiei la Constantinopol trece prin Viena!*

Dacă s'ar desmembra Austro-Ungaria, întreagă peninsula balcanică, împreună cu Constantinopolul,

și poate și cu Asia mică, ar cădea în barbaria rusă. Pentru că fiecare stat are năzuințele naturale de a se mișca și prin aceasta de a-și justifica existența! Cu cât mai slabi s'au arătat însă până acum Rușii a fi în împlinirea primei misiuni a statului, anume, de a propaga cultura în interiorul statului, cu atât mai mult au căutat ei să facă cuceriri continue, și să-și extindă teritoriul de stat. Și dacă prăbușirea Austro-Ungariei ar fi pierdere mare pentru civilizația europeană, ar fi cu deosebire mare pierdere pentru interesele politice ale imperiului german. Căci noi avem cel mai mare interes, ca Austro-Ungaria să formeze a doua putere mare europeană, cu casă domnitoare germană, al cărei teritoriu de stat să se estindă, cu Triest împreună, până la marea mediteraneană. Am văzut cu ocaziunea conferenței dela Algeciras, cum aliatul acesta politic al nostru nu poate să ne devină necredincios, nici atunci, când iscusința regelui Eduard (al Angliei) și talentul diplomației proprii a făcut să rămânem cu totul isoლაți.

Cel mai comic tablou al mișcărilor îndreptățite politice e ideea de naționalitate aplicată asupra Evreilor, așa numitul Zionism. Ideea e iarăși numai aceea: Suntem un popor, prin urmare trebuie să ne avem statul nostru. Dar noi știm, că Evreii încă pe vremea lui Cristos, cu mult înainte de derimarea Ierusalimului, erau împrăștiati în mare parte în imperiul roman. Și poporul care prin participarea sa la diferitele culturi ale diferitelor țări e așa de diferențiat, cum e poporul jidovesc, cu greu se mai poate avânta la o ființă proprie de stat, plină de viață, în care toți cetățenii de stat să se simtă numai cât de cât bine. Sigur, că faptul acestuia a avut în vedere și Evreul Asser, celebrul jurist olandez, creatorul primului cod comercial, care întrebând fiind de Napoleon I. că ce părere are, ca Evreu, asupra ideii înființării unui stat jidovesc în Palestina, a răspuns: „Sire, la tot cazul ași voi să ajung atunci ambasador în Paris al statului acestuia“. Și se poate, că ar suferi și cultura tuturor statelor prin mergerea tuturor Evreilor în Palestina. Căci abstragând dela meritele pe cari și le-au câștigat numărul Evreilor pe terenurile artei și ale științei, totdeauna Evreii au fost pionierii singuraticelor state pe terenul economic; și cu drept cuvânt spune Sombart, că un stat oarecare poate să aibă prea mulți Evrei, dar poate să aibă și prea puțini Evrei.

Vedem deci că ideea de a forma fiecare națiune stat propriu, e o formulă care are valoare numai în mod condiționat. Formula e prea bine construită din capul locului, decât ca carta să mai poată fi schimbată barem în interiorul Europei, după receptul acesta. A fost bun receptul pentru Italia, unde în calea unității de stat a peninsulei apenine au stat, afară de statul destul de putred al bisericii catolice, numai unele dinastii streine, și a putut fi aplicat receptul cu succes la imperiul german de astăzi, căci și aici au stat în calea întemeierii statului național numai dinastiile, cari nu voiau să suferă scurtare cu privire la suveranitatea lor prin înființarea unui corp mai mare de stat, pecedând porațiunea întreagă avea cel mai mare interes de a se face unirea Germaniei. Dar și mai bine a putut să fie realizată ideea națională în Balcani, unde omului bolnav, cum l-a numit mai întâi țarul Nicolae, adevărat imperiul turcesc, îi cad membrele de pe corp unul câte unul, în urma procesului natural, ca părți putrede. Încolo însă numai din cas în cas,

cu considerarea tuturor factorilor istorici, economici și politici, poate să se decidă, dacă o națiune oarecare e chemată să formeze stat propriu ori nu?

Dar națiunile, cari nu pot forma state proprii, *sunt condamnate oare să-și piardă naționalitatea?* La această întrebare vom căuta să dăm acum răspuns în cele următoare.

Serate de ale meseriașilor noștri.

În ședința literară a 7-a a „Reuniunii meseriașilor sibiieni“, Joi la 28 Iulie n. 1910, s'a comemorat memoria profesorului Dem. Cuntănu, care din tinerețe și până la apusul vieții sale a arătat un deosebit interes acestui așezământ. Iată cum ne ni-a spus prezidentul nostru Tordășianu în cuvântul de deschidere al ședinței: „Rând pe rând se sting bărbații, al căror nume este strâns legat de începuturile clasei noastre de mijloc și cu ea și de Reuniunea noastră. Nemiloasa moarte, care abia de câteva luni ni-a răpit pe bunul căpitan Const. Stezariu, pe bătrânul cu inima caldă, și iată aceeași moarte acum, în zilele prime din Iulie, ne smulge din sânul nostru pe un alt bătrân cinstit și muncitor, pe bunul părinte Dem. Cuntănu, cel care cu cântarea lui, cu inima lui caldă și veselă — viața a dat, veselie a dat sufletelor tinere, cel care cultura și nobilitatea inimii și a simțmintelor a vărsat-o nu numai în sufletele miilor de preoți și învățători ieșiți, timp de 47 de ani de sub mână lui, ci aceleași sentimente a ținut să le cultive și în inimile și sufletele însetate ale meseriașilor noștri. — Dacă Nic. Cristea nemuritor s'a făcut prin alcătuirea primei societăți de meseriași români la noi, apoi lui Dem. Cuntănu i revine vrednicia de a fi introdus în această societate prin cântecul său, prin formarea primului cor al meseriașilor noștri dragostea de împreună lucrare și împreună petrecere. De spiritul mare a lui Șaguna, care a planat asupra tuturor alcătuirilor noastre și asupra bărbaților crescuți sub părinteasca lui îngrijire, de acel spirit al lui Șaguna a fost stăpânit și inspirat și Dem. Cuntănu, care fără oboseală și cu jertfirea unei păți a eului său a muncit o jumătate de veac în pământul înfălenit la neamului românesc. Pozițiile, ce înfrumusează pereții atât de grațiosi ai localului nostru, portretele cu chipurile blânde ale lui Șaguna, Popea, Cristea, Andronic, Stezariu etc., de astăzi încolo să înmulțesc cu chipul unui discipul, admirator și conlucrător al lor, cu chipul lui D. Cuntănu. Acestea imagini scumpe chemate sunt să ne transpoarte pe noi și pe cei viitori în trecutul neamului nostru plin de suferințe, dar în același timp și plin de nădejdi într'un viitor mai fericit. Dacă aceste chipuri ar învia, și cu ochii lor odinioară atât de plini de viață și de îngrijorare pentru viitorul neamului nostru ar privi asupra clasei noastre de mijloc, acest rezultat al muncii lor neobosite, ar avea fericierea să constate, că munca uriașă a lor a fost o bună muncă, că sămânța aruncată de ei în pământ prinos a căzut, că roadele muncii lor stau în proporție dreaptă cu oboselile lor.“

În cele din urmă dl Tordășianu, enumerând vrednicile lui Cuntănu, săvârșite pentru Reuniune, zice „Pentru vrednicile lui, Reuniunea i-a dat acel puțin de care ea poate împărți și binefăcătorii săi până sunt în viață, l-a declarat pe Dem. Cuntănu membru onorabil al ei, iar la înmormântarea lui, a arborat steagul negru pe casele sale, a depus pe cociugul lui o coroană peritoare, eer drept o coroană neperitoare contribuit-au membrii săi cu cât au putut întru eternizarea numelui lui Cuntănu la fondul marelui Șaguna, cel chemat să aline suferințele văduvelor și orfanilor noștri, noi delegații Reuniunii aruncăm am câte un troș din pământul sălăștios pe cociugul, care adăpostește pe cel care ne-a iubit și ne-a urmat și în bine și în rău.“

La fine dl Tordășianu, binevenitează pe dna Ionescu n. Grecu și pe dl Ioan Mateiu, absolvent al conservatorului din Iași, actual paroh în Trestie, cari din privilegiul petrecerii în Sibiu, au ținut să ne onoreze cu prezența la această ședință și a ne da concursul grațios.

Notarul Duca citește sumarele ședințelor administrative din Iulie, din cari între altele, aflăm cum membrii pe viață Petru Bota și soția sa Maria Bota, maeștri croitori achitând taxa de câte 50 cor., își primesc diplomele; mai departe, că comitetul a luat hotărâre a da bătrânului și neputinciosului maeștru compactor Ioan Cristea, unul dintre întemeietorii Reuniunii, un modest ajutor de câte 3 cor. lunar din fondul Șaguna.

Întreți în însași serata dl G. Pasou ne redă poezia „Prietenii“ de H. Leoca, dovedind multă pricepere; școlarul Aur. Comșa, a predat bine „Povestea unui leac“, mult a plăcut dăoara Marioara Florea în poezia „La oglindă“ de Cosbuc, predată cu cuvenită naivitate. Dl Ioan Mateiu, care colaborează la ședințele noastre literare pe când era cleric al seminarului „Andreian“ și și după absolvirea conservatorului din Iași — de data aceasta ne-a captivat cu câteva arii esecutate la violină, ear mei apoi în „Do na Murășului“ compoziție de a dăale esecutată la violină și cu acompaniamentul dnei Eugenia Ionescu la clavier. Viceprez. G. Poponea ni-a cettit o bucată de cuprins instructiv și educativ. Dulce și dragut a predat școlărița Anuța Pinciu poezia „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie!“ Practicantul cul. tip. I. Măgian a produs mult haz cu bucata „Tănăsă“ și „Sâmburele“ de Basarabescu. Fratele A. Bozo, sod. pantof în Șomcuta-mare, găsindu-se la cursul de croitorie (pantof) ni-a mai delectat odată cu „Amestecul de limbi în târgul Medieșului“. Ni-a cântat apoi frumos și bine dl Alexandru Mareie, cald de prăvălie; și ni-a încântat dna Eugenia Ionescu cu bucoții alese, esecutate la clavier și dl I. Mateiu cu „Căntecul popular“ etc. scoase cu multă căldură și pricepere din arcașul său. Cum ambii au contribuit la ridicarea nivelului acestei ședințe festive, numărul auditor i-a răspătit cu aplauze nesfârșite.

La încheiere s'au sortat cele 15 cârticele folositoare, iar dl Tordășianu, mulțumind tuturor participanților și în deosebi dnei Ionescu și dlui Mateiu pentru concursul prețios, învita la ședința a 8-a din 25 August n. c.

„Invingătorul“

Din România.

Un dar oferit Regelui.

Se știe, că M. Sa Regele României Carol I. este proprietarul regimentului 6 de infanterie al armatei noastre încă din 1880. S'a împlinesc 30 de ani dela această numire și cu acest prilej, dl căpitan Fischer, atașatul militar al Austro-Ungariei, a avut onoarea să ofere Duminecă trecută M. Sale un prea frumos obiect de artă din partea ofițerilor acestui regiment.

Această atingătoare manifestare s'a făcut la castelul Peleş.

Obiectul consistă dintr'o superbă casetă în onyx și bronz aurit, deasupra căruia este așezată o statueta reprezentând port-drapelul regimentului. Pe fața casei se văd în relief armele României, deasupra cărora este coroana regală, iar pe fața opusă, sunt armele Regelui Carol. La dreapta armele Austriei, iar la stânga cele ale Ungariei. Pe capac este gravată inscripțiunea următoare:

Ilustrului său proprietar M. S. Regelui Carol I. Regele României, ca o profundă dovadă de respectul și recunoștința corpului ofițeresc din regimentul de inf. nr. 6 imperial și regal.

Pe capac se mai văd gravate la stânga data 1880, când M. Sa Regele a primit să fie proprietarul acestui regiment, iar la dreapta 1910 data celei de-a 30 a aniversare.

În interiorul casei este un pergament, pe care stau scrise urările regimentului, formulate în limba germană în terminii următori:

„Regimentul de infanterie, care poartă numele prea ilustrei și glorioase Voastre Maiestăți, sărbătorește astăzi cu bucurie, sinceritate și în cele mai vii sentimente de credincioasă și recunoscătoare afecțiune, această zi în care, sunt acum treizeci de ani, Maiestatea Voastră a fost numită proprietar al acestui regiment.

„Cu acest prilej rogăm pe Maiestatea Voastră, să primescă respectuoasele felicitări ale regimentului și profundele expresiuni de mulțumire pentru sollicitudinea binevoitoare, pe care n'ați încetat de-a o arăta în tot acest lung răstimp de ani, precum și pentru statornicele dovezi de grațioasă atențiune cu care ne-ați onorat.

Urările regimentului se ridică în calde rugăciuni către Atot Puternicul, spre a-i cere să acorde Maiestății Voastre lungi zile scutite de amărăciuni.

Regimentul, în sublima lui cunoștință, care i-a fost dată să admire în Maiestatea Voastră pe glorioșul căpitan, este pătruns la cel mai înalt grad de obligațiunea de a se arăta demn în toate împrejurările, prin purtarea și împlinirea datoriilor sale, de grațioasă bunăvoință a Maiestății Sale și ilustrului Său nume, de care se prinde un trecut așa de glorios.

Regimentul, pătruns de respect, roagă pe Maiestatea Voastră să-i acorde deosebite favoare de a-i accepta, în amin-

tirea jubileului de numirea Sa, acest dar merit să intrupeză expresia celor mai adevărați ale sale omagii.

În tiroar sa mai găsește o colecțiune de fotografii, printre cari se observă portretul M. S. Regelui înconjurat de comandanții regimentului dela 1852.

Caseta este așezată pe o masă de acaju și bronz aurit, din al cărei trup face parte făcând un tot de proporțiuni armonice.

În 1864, în timpul războiului dintre Prusia și Austria de-o parte și Danemarca de altă parte, războiu în urma căruia provincia Schleswig-Holstein a fost anexată Germaniei, regimentul 6 de infanterie a luptat alături de armata prusiană.

Se știe, că M. S. a luat parte în acest război ca locotenent, care a dovedit multă vitejie.

NOUTĂȚI

Ziua nașterii Maiestății Sale. Joi, în 18 August n., ziua nașterii Maiestății Sale Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I, s'a oficiat serviciu divin în catedrala noastră, de către I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Meșianu*, încunjurat de o numărăoasă asistență. I. P. S. Sa a cetit apoi obicinuita rugăciune pentru Monarh, iar credincioșii au ascultat-o în genunchi. În onoarea zilei a fost masă mare la Escelența Sa.

Dela „Asociațiune“. Înregistrăm cu multă bucurie faptul, că comitetul central al „Asociațiunei“ noastre, la propunerea venerabilului president *I. St. Șulufu*, a decis cu unanimitate și cu însuflețire, să propună adunării generale din anul acesta, care se va ține în 18 și 19 Septembrie n. în Dej, alegerea marelui mecenat român *Vasile de Stroescu* de membru onorar al „Asociațiunei“, pe temeiul marilor și neperitoarelor merite pe cari și le-a câștigat prin sprijinirea și promovarea culturii naționale române.

Dela cassa arhidiecezană. La colecta pentru nefericiții din Banat — pe lângă suma din trecut de 17.097 cor. 80 fil. au mai intrat următoarele sume: Dela comuna Certeje (Câmp.) 10 cor. 30 fil. Vingard 20 cor. 60 fil. Șona 22 cor. 02 fil. Părău 26 cor. Seliștat 26 cor. 40 fil. Hărțăgani 7 cor. 28 fil. Hundorf 11 cor. Câmpeni 76 cor. Lăpuș 29 cor. 94 fil. Cioara-de-sus (Lupșa) 17 cor. 8 fil. Șirnea 23 cor. 20 fil. Băci-telec 17 cor. 12 fil. Șimon bis. nouă 28 cor. 30 fil. Criș (Sighiș.) 13 cor. 72 fil. Ieroftei Viscrean, paroh, Criș 10 cor. Ștena (Coh.) 21 cor. 90 fil. Filia Visceri 7 cor. 10 fil. Gothatea 13 cor. 20 fil. Filia Uleș 49 cor. 58 fil. Vălișoara 7 cor. 80 fil. Ighiel 17 cor. Leșnic 42 cor. 42 fil. Mediaș 46 cor. Egerseg și filia Murăș-Sân-crai 26 cor. 569 cor. 96 fileri. La olaltă 17.667 cor. 76 fil.

Distincție. Ambii miniștri-prezidenți ai monarhiei austro-ungare, domnul Bie-nerth din Austria și contele Khuen Héderváry din Ungaria, au fost distinși din partea Maiestății Sale, pe ziua de 18 August nou, cu crucea mare a ordinului Sfântului Ștefan.

La penzie. Domnul *George Pop*, director de finanțe în Zombor, a fost trecut la penzie, la cererea proprie. Cu ocaziunea aceasta Maiestatea Sa l-a decorat cu ordinul leopoldin.

Hirotonire. Joi, în ziua nașterii Maiestății Sale Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I, a fost hirotonit întru preot domnul asesor consistorial *La zur Tritean*, prin I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Meșianu*, care cu acest prilej l-a distinși și cu brâu roșu.

O nouă piesă. Dl Barbu Ștefănescu Delavrancea a terminat piesa teatrală „Petru Rareș“, a treia dramă istorică scrisă de ilustrul dramaturg. Piesa se va reprezenta în stagiunea din anul acesta a teatrului național din București.

Dim prilejul manevrelor ce le va face al 12-lea corp de armată se vestește, că la aceste manevre va lua parte și Al-teța Sa Arhiducele *Eugen*, inspektor de armată. Alteța Sa va sosi pe la sfârșitul lui August sau la 1 Septembrie n.

Dela școala de cadeți. Absolvenții cursului al IV-lea dela școala de cadeți din Sibiu, douăzeci la număr, au fost promovați în 18 August la rangul de „Fähn-lich“, între cei 20 sunt și următorii români: Mihai Măxim, Aurel Birtolon, Constantin Popa, Sabin Sorescu și Gabriel Ursace.

† Maria Mateiu născ. Rotar soția parohului Zaharie Mateiu din Urișul-superior, după moab îndelungat împărțită cu so. taine si-a dat sufletul în mâinile Creatorului în 17 August la 10 ore p. m. în anul al 35 al etății și 19 al fericietei căsătorii. Rămășițele sale pământești s'au așezat spre vesnică odihnă în 20 August la 1 oră p. m. în cimitirul bisericii gr.-orientale din Urișul-superior. Fie-i amintirea vecinică!

Știri bisericești din Rusia. Nu de mult s'a luat în Rusia măsura ca Iudeii, cari voesc să se facă creștini ortodoxi să fie trimiși mai înainte de a fi botezați la o mănăstire spre a fi cercăți, și a se vedea dacă din inimă și cu cuget curat doresc să se facă creștini ortodoxi. Această măsură s'a luat, din cauză că până acum nu li se făcea o cercare deosebită Iudeilor cari doriau să se facă creștini ortodoxi, și apoi cei mai mulți dintre ei se botezau numai din cauza sau în vederea unor interese materiale și nu din convingere. — Tot în Rusia s'a luat de curând măsura, ca în fiecare eparhie să se facă biblioteci deosebite pentru preoți, în care să se aște cârțile acelea, care combat socialismul, pentruca astfel să aibă toți preoții posibilitatea de a fi în curent și de a scoate din capetele păstorilor învățăturile socialiste. (Bis. o. r.)

Amnestiare. În ziua nașterii Maies-tății Sale au fost amnestiați 20 de osân-diți politici, între cari se află și culegătorul tipograf Emil Taus de la *Lupta*, condamnat pentru un articol de ziar pe trei luni, — din care pedeapsa și-a împlinit până acum șase săptămâni, și Ioan Mihai, condamnat pentru un articol publicat în „Libertatea“.

Dăruiri. Din prilejul parastasului ținut în Săliște la 12 August n. pentru răposatul *D. Cuișanu*, fost profesor seminarial, neconsolabila soție dăruiește fondului „Văduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sibiu“ 10 cor., iar ginerele Ioan Arthur Schmith, profesor, dăruiește fondului „Masa învățăcelor“ 10 cor.

La expoziția internațională din Bruxelles au ars mai multe pavilioane. Pagubele suferite se urocă la o sumă considerabilă de câteva milioane. Expoziția, cu toate acestea, nu s'a închis și publicul vizitează pavilioanele care n'au fost distruse de foc. În două trei săptămâni se speră, că expoziția va fi de nou construită.

Adunarea generală ordinară a „Reuniunii învățătorilor români dela școalele confesionale gr. or. din dieceza Caransebeșului“ e convocată pe Duminică, 29 August (11 Septembrie st. n.) 1910 la Panciova, unde se va ține după următorul program: La 8 1/2 ore dimineața chemarea duhului sfânt. La 9 ore deschiderea adunării. Prezentarea rapoartelor și a altor exhibite incurse. Alegerea comisiunilor. Conferența inv. George Joandrea: „Gramatica lui Ie-nache Văcărescu“. Referada comisiunilor. Desfășurarea localității pentru adunarea generală din anul viitor. Propuneri. Alegerea funcționarilor și a comitetului Reuniunii. Închiderea adunării.

Fidanțare. Dl Ioan Dandea, candidat de preot și căsătorit Elisaveta Gligor, fiica preotului Ioan Gligor din Ponorel, fidanțată.

Caz de moarte. Luniă trecută a în-cetat din viață la locuința sa din Calea Victoriei în București bătrânul *Ghiță Ion*, tatăl domnilor Tache Ionescu, Dr. Toma Ionescu și Victor Ionescu. Răposatul a trăit 83 de ani, a fost un bătrân foarte simpatie și respectat de întreaga capitală română. Odihnească în pace!

Hymen. *Carolina Moldovan* și *Vasile Pop* își anunță sărbătura cununiei lor, ce se va ține în 28 August st. n. a. c. la orele 5 p. m. în biserica română ort. din Totoiu.

Correspondența regelui englez. Un ziar din Londra scrie, că în fiecare zi so-sesc cam șase sute de epistole la adresa regelui, și până la trei sute de scrisori ad-reseate reginei. Suveranii, firește, nu pot să citească toate scrisorile soșite la adresa lor, — căci în cazul acesta ziua întreagă n'ar avea altă ocupație, decât să citească mereu la epistole. Un secretar însemnează pe scurt cuprinsul lor, iar suveranii, pe temeiul acestor rapoarte, iau dispoziții cu privire la răspuns.

Expoziție. În Turin s'a constituit zi-lele acestea un comitet, care invită pe toate femeile artiste din lume să participe la „Prima expoziție internațională feme-nină de arte frumoase“. Se vor expune produse de pictură și sculptură. Expo-ziția se va deschide în Noemvrie din anul acesta la Turin.

Miscarea populațiunii la seși. Con-form rapoartelor parohiale săsești, numă-rul sașilor în Ardeal la sfârșitul anului 1909 a fost 229.889, cu un spor de 1758 față de anul precedent. Școlile săsești au fost cercetate de peste 38 de mii de elevi și eleve. Au emigrat 2800 de persoane, în-tre care la America s'au dus 1362, în Ro-mânia 393, în Germania 321. S'au întors în patrie dintre emigrați 980 de persoane.

Educație corporală. În Bruxelles s'a în-trunit acum congresul internațional pentru educația corporală. În congresul acesta, care stă sub protectoratul regelui Belgiei, se discută toate chestiunile privitoare la gimnastică. Un raportor a cerut într'o ședință, ca în toate școlile și casarmele să se facă deprinderi gimnastice, ear reu-niunile de sport și de gimnastică să fie subvenționate din mijloace publice.

Impotriva viperelor. În anul ace-sta s'au sporit în mod neobișnuit vipe-rele în hotarul Clujului. Orașul a decis acum să plătească pentru fiecare viperă omorâtă câte 40 de bani.

Pentru combaterea alcoolismului. Cu ocazia întrunirii reuniunilor culturale săsești în Sighișoara se va organiza zilele acestea și o expoziție îndreptată împotriva alcoolismului. Școlarii vor avea intrare liberă la această expoziție.

Puterea apei în bucătărie. Inge-nerul Verardi din Neapol a inventat un apa-rat ingenios. Cu ajutorul acestui aparat, apaductul din orăa bucătărie va putea fi întrebuințat pentru tot felul de scopuri practice, bună oară: pentru măcinatul de cafea, tocaturile de carne, bătutul de spumă, pentru a pune în mișcare roata unei mașini de cusut și alte lucruri asemenea. In-ginerul Verardi lucrează acum cu gândul, ca aparatul său să poată fi folosit pe un teren tot mai larg.

Teatru în Brad. Reprezentația pie-sei teatrale „Prostul“ de L. Fulda va a-vea loc Duminică în 28 August st. n. Sft. Maria 1910 în hotelul „Central“ din Brad. Venitul curat e destinat pentru fondul completării gimnaziului din Brad. Începutul precis la 7 1/2 ore seara.

Dela gimnaziul din Brad.

Înștiințare pentru anul școlar 1910/1911.

Anul școlar 1910/1911 se începe la 1 Septembrie v. 1910.

Părinții, cari doresc a-și da copiii la acest institut, sunt poștiți a se prezenta cu fiii sau ficele lor în cancelaria direcțiunii gimnaziale la 1—3 Septembrie v. 1910 spre înmatriculare. Școlarii, cari se înma-triculează pentru prima dată la gimnaziu ori școala primară, împreună cu acesta, vor aduce testimoniu școlar, extras de bo-tez și certificat de revacinare. Testimo-niul școlar de pe clasa precedentă îl vor prezenta toți școlarii, cari au absolvat clasa precedentă în institutul nostru. Examenele de corectă se vor ține la 16/29 August a. c. cu școlarii, cari absolva cl. IV. gimn., precum și cu școlarii cari vreau să urmeze alt undeva; ceilalți vor fi exami-nați la 31 August v. a. c. Ceice se vor pre-zenta mai târziu, vor trebui să dovedească cauza întârzierii.

În clasa I gimnazială se primesc nu-mai școlari cari au împlinit anul al nouă-lea, dar n'au trecut peste al doisprezecelea; asupra primirii celor trecuți peste doispre-zece ani hotărăște conferența profesorală și numai în 4 Septembrie primește atari școlari, dacă nu s'a ajuns numărul prescri-s pentru o clasă.

Școlarii din școala poporală se vor primi în școala primară ori în cl. I gim.

În școala primară didactul e 6 co-roane pe an și 2 cor. taxă de înscriere.

În clasele gimnaziale școlarii români gr. or. și gr. cat. din protopresbiteratele Zărandului și Halmagiului plătesc didac-tru de 16 cor. pe an, iar cei de alte con-fesiuni și de alte naționalități și din alte locuri, câte 24 cor. pe an.

Fiecare școlar plătește pentru bibli-otecă câte 2 cor. pe an, taxă de înscriere 6 cor., pentru atestat și anuar 3 cor, pentru „fondul școlarilor morboși“ câte 1 cor, pen-tru excursiuni 2 cor.

Școlarii săraci, diligenți și cu con-duită bună se scutesc de didactru sau se împărtășesc de ajutoare și beneficii din fondul „Masa studenților“, sau din alte mij-loace, de care dispune institutul.

Didactrul se plătește deodată la în-scriere, sau în 2 rate, și anume întâia rată la înscriere și a doua în Februarie necon-diționat.

Toate celelalte taxe în suma de 14 coroane se plătesc deodată la înscriere.

Fără știrea și învoirea direcțiunii gimnaziale, școlarii nu pot ocupa quartire.

Fiecare școlar trebuie să aibă cărțile de școală, admise la acest institut. Cărțile rupte și murdare se vor lua dela școlari și se vor nimici.

Dela fiecare școlar se cere, să aibă îmbrăcăminte corespunzătoare și haine de pat.

În 6 Septembrie v. 1910 se va face Invocarea Duhului Sfânt și citirea legilor școlare,

Brad, 27 Iunie 1910.

Direcțiunea gimnazială:

Ștefan Albu,
director provizor.

Posta redacției.

Dlul O. B. în Șugag. Adresați-vă dlui *Alex. Bucza*, învățător pensionat în Agoș-tin (Agostonfalva) comitatul Târnava-mare (Nagy Küküllő).

Cărți și reviste.

Amicul Tinerimei. A apărut Nrile 8 și 9 din revista *Amicul tinerimei*, revistă anume pentru elevii din școalele medii. Redacția: București Str. Română 12. Abon-amentul 5 coroane pe an.

Candela, foaie bisericească literară nr. 8 din August 1910 cuprinde: Virtu-tea creștină de C. Morariu. Profetul Ma-lachia de Dr. S. O. Ispesou. Text rusesc. Scurte comunicări. Întrebări și cazuri pas-torale. Cronică. — Abonamentul 8 cor. pe an.

Neamul Romanesc Literar nr. 31 cuprinde: În legătură cu un roman social, de N. Iorga. Câteva considerații cu pri-vire la învățământul public al României de G. L. Frollo. Pelișandru de M. Ol-maz. Scene bucureștene, de H. Stahl. Rândunica, de R. Cioflec. Cugetări. Odi-p la Colona. Cronică. — Abonamentul 7 lei pe an.

Culegere de diferite cântece, cu-prinzând: hore, doine, sârbe, marșuri, se-renade, cântecș populare ș. a., întocmită de *Ioan I. Ciureu*, Brașov (Brassó!) 1910. Un vol. de 217 pp. Preț 70 bani.

Neamul Românesc Literar, nr. 32 cuprinde: Corul „Lumina“ al Bucovine-nilor de N. Iorga. Moldova și Muntenia de Egon L. Cosma. Sânt-Ilie la Slănicul Moldovei. Odi-p la Colona, de Sofocle Cronică.

Din aventurile lui Sherlock Hol-mes, de Conan Doyle, traduc. de Nic. S. Stăile, au apărut următoarele broșurele: Catehismul familiei Musgrave, Un post ciudat, Societatea celor cu părul roșu, O-morul din valea Boscombe, Aceea care a învins pe Holmes. Brassó (!), edit. libr. Ciureu, 1910. Preț 20—30 bani.

Biserica Ortodoxă Română, nr. 4 din Iulie 1910 cuprinde: Acte oficiale pri-vitoare la hotărârile sinodului dela Iași din 1642. Sumarele sedințelor Sfântului Sinod. Depunerea lui Heisostom. Mișcarea catolică în România. Originea răului în lume. Libera cugetare de I. Scriban. Mi-nunea Iuvierii Domnului de Mihăilescu. Condiția Sfântă de C. Erbiceanu. Cronică. Bibliografie. — Abonamentul pe un an 12 lei.

Nr. 318/1910 prot.

[298] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III a **Curciu** din protopresbiteratul Mediașului conform ordinului Preaven. Consistor Arhidiecezan din 27 Iulie a. c. Nr. 8406 Bis. se scrie concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții vor avea să-și aștearnă petițiunile în termenul indicat, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral având a se prezenta înaintea alegătorilor în vre-o Duminecă ori sârbătoare pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Cel ales e deobligat a solvi anual suma de 40 cor. pentru casa tractului în decurs de 10 ani consecutiv.

Mediaș, 2 August 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mircea
protopop.

Nr. 222/910.

[299] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr. or. rom. din **Săcămaș** protopresbiteratul Dobra să scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 1000 cor., din care sumă bis. contribuie cu 400 cor., iar restul precum și cuinuenalele legale se vor cere ca întregire dela stat, afară de acestea cuartir în natură și 16 m. c. de lemne, din cari să se încălzească și sala de învățământ.

Alesul învățător va fi îndatorat a cânta în strană. Concurentul care va dovedi, că este în stare a instrui și conduce cor va fi preferit.

Din ședința comitetului parohial ținută la 2/15 August 1910.

Victor I. Sălăgean par. prez.
Nicodin Ardelean notar.

Vidi:

Dobra, în 3/16 August 1910.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 715/1910.

(300) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la următoarele școli confesionale rom. gr. or. din tractul Treiscaunelor se scrie concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bacitelec**, postul de învățător-cantor cu 600 cor. dela popor și celalalt salariu întregire dela stat și cuartir 2 odăi.

2. **Brețcu**, 800 cor. dela popor și întregire dând dela stat.

3. **Intorsura Buzăului** cu completare dela stat.

Dela toți concurenții se recere a fi cântăreți și a cunoaște muzica instrumentală spre a putea forma coruri cu copiii de școală.

Doritorii de a compete la vre-unul din aceste posturi au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica unde voiește a concura spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Rugărilor de concurs împreună cu documentele recerute sunt a se adresa la subsemnatul în Bereczk comitatul Háromszék.

Brețcu, 3/16 August 1910.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Treiscaunelor în conțelegere cu comitetele parohiale.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 383/1910.

(297) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școlile noastre din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termen de 15 zile, dela prima publicare în acest jurnal.

1. **Mihălțiu**, postul al II-lea, cu salariu: 600 cor. (din cari 282 cor. din arândă anuală a locului arător de 6½ jug. și 318 cor. din repartie), cuartir, lemne de foc și grădină. Întregirea dela stat va urma după instituirea alesului învățător, carele va fi obligat a instrui despărțimintele de elevi, ce le va designa comitetul par.

2. **Oarda-de-jos**, cu salariu de 1000 cor. din cari 200 cor. dela comuna bisericească, ear 800 cor. dela stat, votate încă din anul 1908 și beneficiate de învățătorul trecut la penziune, cuartir în edificiul școlai

3 stângini de lemne, (din cari se va încălzi și sala de învățământ) și grădină.

La ambele posturi vor fi preferiți cei buni cântăreți și apti de a forma cor, pentru ceiace vor primi specială remunerațiune dela biserică; iar pentru a documenta această destoinicie sunt îndatorați a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta și a se face cunoscuți poporului. Aleșii învățători se mai îndatorează a instrui elevii în cântările bisericești, a-i conduce în toate Duminecile și sârbătorile de peste an la biserică și a cânta cu ei la sf. liturghie.

Alba-Iuliu, 2/15 August 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Alba-Iulia în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 306/1910.

(305) 1—1

Publicare de licitațiune.

Comuna bis. **Ohaba de sub peatră** ou filia Clopea din protopresbiteratul Hăteșului dă în întreprindere zidirea școlai confesionale, pe baza rezoluțiunii Prea Ven. Consistoriu arh. din 29 Iuliu a. c. Nr. 8375 Școl. 1910 cu prețul de strigare 6891 cor. 58 fileri.

Comuna dă: cărămida, peatra, năsip și cărăușiturile.

Licitațiunea minuenă se va ținea la 16/29 August a. c. la 2 ore p. m. în localul cel vechiu școlar.

Licitanții au să depună vadiu de 10% din prețul de strigare în bani gata sau în hârtii de valoare.

Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul par.

Comitetul par. își rezervă dreptul de a da în întreprindere zidirea aselua dintre licitanți, în care află mai multă garanță.

Ohaba de sub peatră în 5/18 August 1910.

Petru Armean
par-pres. com. par.**Gavriil Lesconi**
notarul com. par.

Vidi:

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.**Concurs.**

Pentru întregirea unui post de învățător la școala conf. gr. or. din **Mag**, protopresbiteratul Săliște se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

Emolumentele: Salar 1000 cor. relut de grădină 20 cor. și cuartir în natură.

Salariul se plătește din cassa biserice și din întregirea dela stat.

De datorințele învățătorului se ține și instrucția în școala de repetiție agronomică, afară de studiul agronomic.

Cei ce pot conduce corul bisericesc în 2—3 voci, vor fi preferiți.

Concursurile instruite cu documentele cerute de regulamentul nostru școlar se aștern subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat. Înainte de alegere concurenții au a se prezenta în comună spre a-și arăta dexteritatea în cântări, și a se face cunoscuți poporului.

Săliște, 26 Iulie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Săliște, în conțelegere cu comitetul parohial din Mag.

(292) 3—3

Dr. Ioan Lupaș
adm. prot.

Nr. 543/1910 prot.

(293) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională din **Ferihaz**, protopresbiteratul Sighișoarei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salariul împreunat cu acest post este cel normat de legea școlară, apoi cuartir și lemne de foc.

Cuinquenalul numai după un serviciu de cinci ani neîntrerupt la această școală.

Alesul va fi îndatorat a provedea instrucțiunea școlarilor dela 6—12 și dela 13—15 ani, ai instrui în cântările liturgice și a le conduce în Dumineci și sârbători chiar și în feriele de vară fără altă remunerație.

Petițiile concursuale instruite în conformitate cu legile în vigoare, sunt a se așterne subscrului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, și concurenții au a se prezenta poporului înainte de alegere spre a cânta în biserică.

Sighișoara, 24 Iulie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 364/1910. of. prot.

(275) 2—3

Concurs.

Pe baza rezoluțiunii Preaven. Consistor arhidiecezan dto 1 Iunie a. c. Nr. 4650 Bis. se publică concurs pentru ocuparea postului de capelan temporal cu drept de succesiune în parohia de clasa III a **Vima-mică**, protopresbiteratul Cetatea de peatră cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: jumătate din toate venitele parohiale statorite în coala B. pentru întregirea dela stat a dotațiunii parohilor.

Cererile de concurs să se înainteze în termenul indicat subsemnatului oficiu. Concurenții să pot face cunoscuți poporului pe lângă observarea dispozițiilor din Regulamentul pentru parohii.

Lăpușul-unguresc, 19 Iulie (1 August) 1910.

Oficiul protopresbiteral al Cetății de peatră în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Vasilie Duma
protopop.

Nr. 500/910

(277) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III. din **Broșteni** protopresbiteratul Mercurei, prin aceasta să publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Concurenții să-și trimită cererile instruite conform normelor în vigoare la subscrul oficiu protopresbiteral până la termenul indicat, având cu observarea dispozițiilor din § ul 33 al Regulamentului pentru parohii, a se prezenta în vre o Duminecă sau sârbătoare înaintea alegătorilor, la biserică, spre a cânta, cuvânta ori celebra.

Mercurea, la 21 Iulie 1910.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurea în conțelegere cu comitetul paroh al respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter

Nr. 400/1910.

(290) 2—3

Concurs din oficiu.

Cu provocare la înaltul ordin consistorial dto 1 Iunie a. c. Nr. 5847 B. și la dispozițiunile §-lui 37 al. 4 din „Regulamentul pentru parohii”, pentru întregirea parohiei de clasa III a din **Boz**, protopresbiteratul Mercurei, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Concurenții să-și trimită cererile instruite conform normelor în vigoare la subscrul oficiu protopresbiteral până la termenul indicat, având cu observarea dispozițiilor din §-ul 33 al „Regulamentului pentru parohii”, a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare înaintea alegătorilor, la biserică, spre a cânta, cuvânta ori celebra.

Mercurea, la 22 Iulie 1910.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurea.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 421/1910.

(284) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresți în comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Buceș**, 2. **Căinel**, 3. **Luncoiul-de-sus**, 4. **Mihăleni**, 5. **Rovina**, 6. **Tomnatec**, 7. **Uibărești**, 8. **Vaca**, cu salariu de 1000 cor. din cassa biserice, cuartir, lemne de foc și 20 cor. relut de grădină.

Pentru întregirea salariilor la școlile de sub 1—7 până la suma recerută prin noua lege școlară să va cere ajutorul dela stat.

Reflecții la vre-unul din aceste posturi au a se prezenta în comună în zi de Duminecă ori altă sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Petenții au a-și așterne în terminal deschis cererile instruite conform normelor în vigoare.

Cei cu praxă au să alăture documente despre serviciul lor neîntrerupt, eventual că din ce motiv au întrerupt praesa.

Brad, la 20 Iuliu 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului în înțelegere cu respectivele organe parohiale.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Nr. 496/1910

[285] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III a **Pottingani** să scrie concurs repetit, a treia oară, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele cuprinsă în coala B pentru întregirea dela stat.

Petenții au a-și așterne rugărilor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral și cu prealabila în cunoștință a acestuia să se prezinte în vre o Duminecă ori sârbătoare la biserică pentru a cânta și cuvânta respective celebra.

Brad, la 29 Iulie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasilie Dămian
protopresbiter.

Ad. 636/1910.

[286] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu dreptul de succesiune în parohia de clasa a III a **Mărgineni**, lângă parohul neputincios **George Pop**, se publică concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt toate venitele stolare fasonate în coala B.

Concursurile sunt de a se înainta oficiului protopresbiteral al Făgărașului, instruite cu documentele recerute și concurenții au să se prezente înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta.

Făgăraș, în 23 Iulie 1910.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 378/1910.

[289] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de paroh din parohia de clasa a III-a **Rotbav** se publică concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele acestei parohii sunt fuzionate în coala B. pentru întregirea salariului preoțesc dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile, instruite conform dispozițiilor Regulamentului pentru parohii subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat și se vor prezenta într-o Duminecă sau sârbătoare poporului în biserică spre a celebra sau cuvânta.

Brașov, în 16/29 Iulie 1910.

Oficiul protopresbiteral al tractului Brașov în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Hamsea
protopop adm.

Nr. 386/1910 of. pprez.

[288] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II **Cărpiniș**, protopresbiteratul Cetatea de peatră, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate la coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Concurenții să-și subștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termenul deschis, având a se prezenta în parohie pentru a se face cunoscuți poporului cu observare celor dispuse în §-ul 33 al Regulamentului pentru parohii.

Lăpușul-unguresc, (Magyarlápós), 26 Iulie, 1910.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al tractului Cetatea de peatră, în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Vasile Duma
protopop.**Doi băeți**

se primesc în cost și cuartir cinstit cu preț moderat.

Str. Rosmarin 6.

(296) 2—3

Medic român în Karlsbad.**Dr. Enea Nicola**

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad, casa „Billroth” lângă Sprudel.

(387) 53—